EVANGÉLIKUS HARANGSZÓ

A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház lapja

2018. nyár

Forrás: http://christchurchdover.org

Pünkösd a modern művészetben

KRISZTUS KORÁBAN, amikor pünkösdkor még a sínai szövetségre emlékeztek, a szélzúgás és a tűz volt Isten jelenlétének, a kegyelem kiáradásának a jele. Az Újszövetség előjeleit a próféták mondták ki az Ószövetségben, Krisztus születése előtt: „Új szövetséget kötök veletek... akkor majd... új szívet adok nektek és új lelket oltok belétek... Az én Lelkemet oltom belétek...” (Ez 36,25–27; 11,19; Jer 31). Miután Jézus a Jordán vizében megkeresztelkedett, a Szentlélek galamb formájában leszállt reá. A galamb pedig, mint lélekszimbólum, már az ősvallásokban is megjelenik. Áttételesen már a Biblia legelején. Isten lelke lebeg vala a vizek felett, olvassuk Mózes első könyvében. Kétezer éve pünkösdkor a Szentlélek eljövetelét az egyház megalapítását ünnepli a keresztény világ. A megtisztulást, a közösséghez, az egymáshoz tartozás élményét.

Címlapképünk a modern művészet eszközeivel és a kozmikus korszakba lépett emberiség most is alakuló világképével együtt szervesen egyesíti a teremtéstörténetet a pünkösdi megvilágosodással és a keresztény egyház születésével. Fény és sötétség, bűn és bűnhődés, kezdet és vég egyaránt kiolvasható az erőteljesen jelképszerű kompozícióból. A képet a teremtő Istennel is azonosított Nap és a galambbal szimbolizált Szentlélek uralja.

Erőteljes színszimbolika uralkodik benne. A fekete a kozmosz színe is, a sarokban az időtlen űr, a teremtés előtti ősi sötétség, káosz az, ami a hátteret betölti. A piros először is a teremtő, isteni erő, majd a pünkösdnek állandó jelzője mint a felvirágzás színe. A Napból a földi világ minden égtája felé lövellnek ki izzó fénysugarak, ami a misszió pünkösdi kezdetére utal.

• *folytatás a 6. oldalon* •

3 *A lélekváltozás pünkösdi üzenete*

8 *Szórványnap Brassóban*

10 *Egyházmegyei közgyűlés*

Táborok

Országos ifjúsági tábor

Kedves testvéreim, kedves fiatalok!

Július 11–15. között kerül sor egyházunk országos ifjúsági táborára, melynek idén is a krizbai gyülekezet ad otthont. A táboron való részvétel díja 100 lej, ez fedezi az ellátás költségeit a tábor idején. A jelentkezési határidő július 1., a korhatár pedig 15 és 20 év közötti.

Az érkezés és a regisztráció szerda délután fog történni, 14 és 16 óra között, ekkor veszi kezdetét a tábor. A programban helyet kap a mindennapos reggeli és esti áhítat, lesznek előadások, vetélkedők, bajnokságok, kirándulás, táncház, szabadidő és még sok érdekesség.

Mivel sátortábor, így arra kérünk minden fiatalt, hogy hozzon magával sátrat és a sátortáborhoz szükséges minden felszerelést (izolír, hálózsák, párna stb.). A tábor programjában benne van egy kirándulás is, így erre is készüljenek fel (túracipő, esőkabát, meleg ruha stb.).

Egyházunk országos ifjúsági táborába szeretettel hívunk és várunk minden érdeklődő fiatalt. A létszám nem korlátozott, viszont július 1-jével lezárul a jelentkezés.

A jelentkezési lapot kitöltve és aláírva a gyülekezeti lelkésznek kell eljuttatni, legkésőbb 2017. július 1-jéig.

Az iratkozáskor ki kell fizetni a részvételi díj minimum felét, azaz 50 lejt. A részvételi díj hiányzó részét a táborba érkezéskor kell befizetni. Bármilyen kérdésük van, szívesen állunk a rendelkezésükre.

Szeretettel várunk mindenkit!

Erős vár a mi Istenünk!

Bencze Nimród

Országos konfirmandus tábor

Idén ősszel is megszervezzük a már hagyományos országos konfirmandus tábort. Ezúttal is Tatrang ad otthont a táborozóknak.

Az elmúlt táborok emlékképei arra sarkallják a szervezőket, hogy fontos biztosítani ezeket az alkalmakat, és így „kézben tartani" az „utánpótlást". Tapasztalataink szerint az itt felcseperedő gyermekek zöme részt vesz az ifjúsági táborokban. Sőt közülük kerülnek ki azok a munkatársak, önkéntesek, akik nélkül sokkal nehezebben lehetne megszervezni egy-egy ilyen alkalmat.

Az idei tábornak is meglesz a központi témája, amely köré csoportosulnak majd az előadások is. Nem maradhatnak el azok a tevékenységek sem, amelyek már nagy sikernek örvendenek, ilyenek például a kézműves foglalkozás, a népi játékok, valamint a sport.

Gödri Alpár

12. Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó

- Igei háttér
- Kultúra (előadások, filmklub, fórumbeszélgetések, kiállítások, KötőSzó, színház)
- Gyermekprogramok (Kikötő és Szélrózsa-ovi)
- Egyetemi „campus"
- Interaktív programok (bibliodráma, szabadulószoba, kémiai kísérletek)
- Sport
- Kávéházak
- Lehetőségek piaca
- Kézműves sátor
- International Tent

E-mail: szelrozsa@lutheran.hu
Telefon: +36 20 775-2475
Facebook: szelrozsatalalkozo
Instagram: szelrozsa2018
Twitter: szelrozsa2018 *Youtube: szelrozsatalalkozo*

EVANGÉLIKUS HARANGSZÓ

Szerkesztőbizottsági elnök: Adorjáni Dezső Zoltán
Szerkesztőbizottsági titkár: Tóth Zoltán
Szerkesztőbizottság: Fehér Attila, Fejér Olivér, Fogarasi Szép Krisztina, Gödri Alpár, Hankó Szilamér, Kerékgyártó Imola, Koszta István, Krajnik-Nagy Károly
Műszaki szerkesztő: Virág Péter
Korrektor: Jakab Márta

Lapterv: IDEA PLUS – Könczey Elemér, Fazakas Botond

Nyomdai munkálatok: Idea Nyomda, Kolozsvár
Igazgató: Nagy Péter

Cím: 400105 Kolozsvár, 1989. december 21. sugárút 1.
Tel./fax: 0264 593897, 0264 596614
E-mail: evharangszo@yahoo.com – *www.evangelikus.net*
ISSN 1844 – 1793

Támogatók:
Communitas Alapítvány
Nordkirche Weltweit

A lélekváltozás pünkösdi üzenete

PAPP NOÉMI

„Akkor megszáll téged is az Úr lelke, velük együtt prófétai révületbe kerülsz, és más emberré leszel. És ha majd bekövetkeznek rajtad ezek a jelek, akkor tedd meg, amire módot találsz, mert veled lesz az Isten.” (1 Sám 10,6–7)

AZ ÓSZÖVETSÉGI SAULRÓL szólnak a fenti bibliai versek. Arról a Saulról, akiről azt írja a szentíró az igénket megelőző részben, hogy előkelő, tehetős családból származott, valamint derék, daliás termetű fiatalember volt, egy fejjel kiemelkedett a többiek közül. Aztán egy másik élethelyzetben találkozunk Saullal és a szolgájával. Engedelmes, szolgálatkész fiúként apja elveszett szamarait keresi késő estig, és amikor nem találja azokat, azt mondja szolgájának, inkább térjenek vissza, mert bizonyára apja már nem az elveszett állatok miatt, hanem miattuk aggódik. A családon belüli féltő szeretetről, a helyes értékrendről árulkodik a jelenet, mely szerint az emberi élet minden anyagi veszteségnél fontosabb. Mindezek sokat elárulnak Saul megjelenéséről, jelleméről. Ezeknek segítségével vizsgáljuk meg saját életünket.

Hogyan jöttünk Isten elé? Milyen volt az ünnepünk? Szeretteinkkel együtt ültünk-e az ünnepi asztalnál, vagy magányosan ünnepeltünk? Mit hagytunk otthon, amikor templomba menet becsuktuk magunk mögött az ajtót? Feszültséget, valami belső fájdalmat? Hogy még a velem egy fedél alatt lakók se tudják, mi lakik bennem igazán? Azt a szomorú érzést, hogy nem érem el a szívüket?

Vagy arra gondoltunk, hogy a család számunkra is olyan, mint egy kicsi sziget, ahová jó nekünk az élet viharaiból elmenekülni. Meghitt, jó kapcsolatok otthona, mint Saul számára.

A következő kérdése az Igének, amire időnként nem árt válaszolni: Mennyire tehetős a családunk? Sokat kaptunk vagy keveset? És nem vált-e bálvánnyá számunkra valamelyik? Mert jól tudjuk, hogy a kevés is rögeszmévé válhat, ha a nincstelenségben csak az anyagiak körül forognak gondolataink, és a sok is, ha csak azzal törődünk, hogy ennyi nem elég, még több kellene nekünk. Továbbá: Mennyire bánunk jó sáfárként hűségesen a ránk bízott anyagiakkal? Tovább tudtuk-e adni azt, amit ugyan nálunk helyezett el, de másnak szánt az Isten?

Saulról azt olvassuk, hogy daliás, szép termetű volt. Mi hogyan tekintünk testünkre? Jó-e a tükörbe néznünk? Az ókori gondolkodásban találkozunk olyan nézettel, mely szerint a test nem számít, bármit tehetünk vele. A Biblia szerint viszont testünk a Szentlélek temploma. És ha így van, akkor egyáltalán nem mindegy, hogyan bánunk vele, milyen hatásoknak tesszük ki azt. Jó lenne elgondolkodni azon, hogy amikor a körülöttünk élő emberekre nézünk, mi tükröződik a tekintetünkben. Remény, derű? Vagy inkább gonoszság, képmutatás? Milyen mérgekkel szennyezzük a testünket? Mennyi idegességgel, aggódással, feszültséggel romboljuk azt? Vagy a kor trendjének megfelelve túlságosan kényeztetjük-e?

Aztán jó számba venni azt is, hogy Saulhoz hasonlóan mi minden veszett el a mi életünkből. Anyagi romlás ért talán, nulláról kell újrakezdeni mindent? Vagy fontos emberi kapcsolatok hiánya hagyott mély űrt szívünkben? De lehet akár az önbecsülésünk, mely megcsorbult az eddig megtett úton, vagy az a belső meggyőződésünk, hogy érdemes jónak lenni. Talán egyesek úgy ünnepeltek, hogy azt érezték, Istennel való kapcsolatuk lüktetését, erejét veszítették el az úton. Ki mit sorolhat fel? Vagy fordítsuk meg a kérdést: Ki mire mondhatja azt, hogy hála Istennek ez meg az még megvan? Pál apostol így sorjázta: „...futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam...” Olyan jó, hogy van szerető családom, jó hangulatú otthonom, jó barátom, munkahelyem, törékeny egészségem... Így is számba lehet venni életünket, így is lemérhetjük jelenünket.

A tulajdonképpeni Igében Sámuel próféta, miután királlyá keni Sault, az Úr Lelkét ígéri Saulnak. Ennek az eseménynek két következménye lesz az Ige szerint Saul életében. Az első így szól: „más emberré leszel”. Legtöbbször úgy gondolkodunk, hogy ahhoz, hogy nekünk jó legyen, mindennek és mindenkinek meg kell változni körülöttünk. A helynek, az időnek, az embereknek... Isten világot formált, mi meg átformáljuk azt, „kezünkbe vesszük” a dolgokat, az irányítást. Pedig az Ige arról szól, hogy nem a körülöttünk levő világot kell megváltoztatni, hanem a változásnak elsősorban bennünk kell elkezdődni. Igen, sokszor takarózunk az örökölt génekkel, a neveltetésünkkel, azzal, hogy sokszor megpróbáltuk, de nem tartott sokáig a lángolás.

Pünkösd azt üzeni, hogy a Lélek által van remény a tartós, gyökeres változásra. Általa lehet a tagadó Péterből Kőszikla, gyűlölettől lihegő Saulból Pál, a szeretet apostola, a vámszedő Léviből Máté evangélista.

Második következménye a Lélek kitöltésének, hogy Saul képes lesz meglátni és elvégezni az Isten által kijelölt feladatokat: „tedd meg, amire módot találsz, mert veled van az Isten”. Rá az a feladat várt, hogy király legyen. És mindaddig hűséggel végezte szolgálatát, amíg Isten Lelke vele volt. Tőlünk nem ilyen nagy dolgokat kér Isten. De kéri azt, hogy az ő Lelke segítségével legyünk jó társa hitvesünknek, jó apja, anyja gyermekünknek, szűkebb és tágabb környezetünkben méltó képviselői az Isten ügyének.

Ma is árasztja Szentlelkét a mi Istenünk, hogy más emberekké legyünk, és a nekünk szánt feladatokat hűséggel elvégezhessük. Ámen.

Felköszöntő pünkösd vasárnapján

Évek óta hagyomány Barcaújfaluban, hogy a templomot pünkösdre az ifikkel és a vallásórásokkal szedett mezei virágokkal, pünkösdirózsával díszítjük fel. Az idén a virággyűjtő kirándulás csak a vallásórásokkal jött össze, de így is nagyon eredményes volt.

Az istentisztelet keretében köszöntöttük a negyven és ötven éve konfirmált testvéreinket, az „öreg konfirmandusokat". „Az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el" – mondja Jézus Mk 13,31 szerint. Az elmúlás azonban nem jelent megsemmisülést, végleges eltűnést, hiszen „semmi sem vész el, csak átalakul". Az idő nemcsak ráncokat, betegséget, veszteségeket hoz magával, hanem bölcsességet, türelmet, az együttérzés és a helyes szeretés képességét.

Az öregedés, így nézve, nem a kifosztottság állapota, hanem a gazdagodás folyamata, amiért hálásak lehetünk. Jézustól tudjuk, hogy Isten sokkal többet tervezett és helyezett nekünk kilátásba egy sírba hajló, halál árnyékában kesergő életnél, s amikor az idő múlásával megroggyan test és lélek, az Ő beszéde az, ami segít újra meg újra kiegyenesedni.

Fehér Csilla

Családos istentisztelet és gyülekezeti piknik

Pünkösd vasárnapja kiemelkedő ünnep volt a kolozsvári gyülekezet számára. Kétnyelvű ünnepi istentisztelet keretében éltük és tapasztaltuk meg a közösséget, azt, hogy mindannyian Isten Anyaszentegyházához tartozunk.

Szeretek úgy gondolni erre az ünnepre, mint Isten hűségének egy újabb megmutatkozására, hiszen ígéretét betartotta, és valóban elküldte a Pártfogót, a Vigasztalót, az erő, a józanság és a szeretet Lelkét. Ez a Lélek töltötte be közel kétezer éve a Jézus tanítványait, de ezt a Lelket kapjuk mi is, ma is, kapják mindazok, akik Krisztusban hisznek.

A kérdés, hogy miben lehet ez segítségünkre?

A válasz a pünkösdi igehirdetés alapigéjében rejlik. Ha Isten Lelke átjár, lelki emberekké válunk, és más látást kapunk. Ez a látás abban nyilvánul meg, hogy a lelki ember felismeri Istent mint ajándékozót, akinek mindenért hálás lehet. Isten Lelke átformálja az ember magatartását, beszédét, értékrendjét, és igazzá lesz életében az, amit Pál apostol írt, hogy a keresztről szóló beszéd bolondság azok számára, akik nem hisznek Isten igéjében, de a hívő ember számára Isten ereje.

Hisszük, hogy ez a hit, amely hiszi, hogy Isten szeretetét, hűségét Krisztusban mutatta számunkra meg, erőt ad ezt a szeretetet, hűséget megélni egymás között.

Ezért a pünkösdi istentiszteletünk keretében hálát adtunk a jelenlevő házastársakért és személyes áldást kaptak életükre, házasságukra.

A gyerekek számára önkéntesek segítségével vasárnapi iskolát szerveztünk, ahol megtanulhatták, hogy bár a Szentlélek nem látható, de munkája, ereje tapasztalható, pont úgy mint a szél, mely mozgásba lendít.

Ezt a kiemelkedő gyülekezeti alkalmat közös ebéddel, asztali közösséggel zártuk az egyházközség udvarán.

A gyerekmunkát és a közös ebédet az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatta, a rendezvény az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő révén valósult meg.

K. I.

pünkösdi hangulatban

Ünnepi műsor Kiskapuson

Isten igéje a *Példabeszédek könyvé*ből szólt hozzánk idén anyák napján a kiskapusi evangélikus templomban. Meghatódottan hallgattuk a Szentírás kijelentését, parancsát, és ezen az ünnepi alkalmon magunkba tekintve azon gondolkodtunk, mennyi mindent szoktunk megőrizni, emléktárgyaktól kezdve fényképekig. Most az Ige egy más természetű megőrzésre buzdított valamennyiünket. Parancsolat és tanítás megőrzésére. Az ünnepi műsorban kisiskolástól kezdve nyugdíjasig részt vettek a gyülekezeti tagok énekkel, szavalatokkal. A kisebbek még kézműves meglepetést is készítettek anyukának-nagymamának. Egyaránt szóltak a hála és köszönet szavai a régi édesanyáknak és a fiataloknak, a már átköltözötteknek és a még velünk ünneplőknek. A szavalatok során hangsúlyossá vált az az érzés, hogy milyen nagy és felbecsülhetetlen érték az, ha van hova és van még kihez hazamenni.

Egy-egy szál virággal tettük ünnepélyesebbé együttlétünket, amely szeretetvendégséggel zárult.

Horváth Csaba

Nagykárolyban és Szatmárnémetiben

Május 13-án a szatmárnémeti, valamint a nagykárolyi egyházközségekben a vasárnapi istentisztelet keretében az édesanyákat ünnepeltük.

Nagykárolyban a Pro Ecclesia énekkar köszöntötte az édesanyákat. Szatmárnémetiben a gyülekezet vallásórásai, valamint Csendes Judit zongoratanárnő tanítványai verseket szavaltak, énekeltek, zongoradarabokat adtak elő. A két istentisztelet végén az édesanyáknak egy-egy szál virágot adtak át köszönetképpen végtelen szeretetükért és gondoskodásukért.

Szatmárnémetiben az ünnepi istentiszteleten megemlékeztünk az egyházközség 110 éves évfordulójáról is. Az 1908. május 9-ei közgyűlés mondta ki az önálló egyházközséggé való alakulást, 139 gyülekezeti taggal. Az eltelt 110 év alatt 17 lelkipásztor végzett szolgálatot, 97 házasságkötésre került sor, 344 temetésre, 41 keresztelésre, valamint 70 fiatal konfirmált.

Hálás szívvel mondtunk köszönetet Istennek az elmúlt esztendőkért, és imádkozunk az elkövetkező generációkért, gyülekezetünk és egyházunk jövőjéért, a lelki ébredésért.

I. S.

Sepsiszentgyörgy és Kézdivásárhely

Gyülekezetünkben május második vasárnapján megszokott módon az édesanyákat, nagymamákat köszöntjük.

Sepsiszentgyörgyön Zelenák József esperes, a gyülekezet lelkésze igehirdetésében többek közt az anya–gyermek kapcsolatról és az ölelés jelentőségéről beszélt. Majd a Kantate gyermekkórus előadásával köszöntötte az édesanyákat. Az istentiszteletet szeretetvendégség és az édesanyák, valamint a nagymamák által készített torták kisorsolása zárta.

Kézdivásárhelyen Végh Nimród az igehirdetésben mondta: „anyaként életet adni annyit jelent, mint áldottként szolgálni az Urat”. A gyermekek énekkel és szavalattal köszöntötték az édesanyákat, nagymamákat.

V. N.

Marosvásárhelyi hálaadás

Gyermekeink anyák napját ünnepelik a gyülekezetben. Emlékezés és hálaadás annak, aki alkotta őket, aki erősíti őket, aki felruházza őket mindazzal, amitől mi csodáknak hívhatjuk őket.

Anyák napja előtti napon összehívtuk gyermekeinket, hogy ne csak verseiket próbálják el, hanem együtt gondolkodjunk el arról, milyen is az Isten által elképzelt család, kinek mi a szerepe a családban, illetve hogy ki mit tegyen, hogy örülhessen és szerethessen a család. Ezután a gyerekek elmondták, miért hálásak az édesanyjuknak, és mit szeretnek legjobban bennük. A nap folyamán meglepetés süteményeket és kézműves ajándékokat készítettek, díszítettek, amit nem kis dolog volt másnapig rejtegetni és titokban tartani.

Vasárnap reggel a templom udvarán gyülekezett a kis hercegek és hercegnők csapata, izgatottan várva, hogy örömöt szerezhessenek hozzátartozóiknak. A templomot betöltötte az ünneplés, várakozás és a nagymamák, édesanyák számára előkészített virágok illata.

Az igehirdetés előtt került sorra az izgő-mozgó gyermekek műsora, akik vidám dalukkal, csillogó szemükkel s egyszerű, őszinte szeretetükkel bearanyozták a hallgatók szívét. Mindenkinek jó volt így együtt ünnepelni, Istennek legyen hála érte! ***P. N.***

Ajándékok halmágyi édesanyáknak

Május elején a halmágyi és sárkányi gyermekek megtanulták a keresztszemes öltéseket, így készítették el több órán keresztül az édesanyjuknak szánt ajándékot. A rendhagyó ünnepi istentiszteletre május 13-án került sor, ekkor a gyermekek verses-énekes műsorát hallgathatta meg a gyülekezet, így adtunk hálát az édesanyák, nagymamák és dédnagymamák életéért.

Bandi Márta

Pünkösdi megújulás, hálaünnep Zselyken

Pünkösd ünnepén istentisztelet keretében adhattunk hálát Zselyken a templom megújulásáért.

A munkálatok már 2007-ben elkezdődtek, amikor sikerült a templom harangjait automatizálni, majd évről évre folyamatosan csinosította templomát a gyülekezet. A konfirmáltak adományaiból a templom új szőnyeggel, fehér varrottas terítőkészlettel lett díszesebbé, a perikopa pedig az év színeinek megfelelő terítőkkel, valamint új keresztelőkancsóval, tállal és hirdetőasztallal lett gazdagabb.

A nagyobb építkezési és felújítási munkálatokra 2016-ban került sor, amikor a templom 150 éves fennállását ünnepeltük. A nedvesedés megfékezésére kijavítottuk, védőréteggel vontuk be a templom falait, majd a padok felújítására került sor. Ugyanebben az évben az épület köré természetes kővel burkolt járda került, valamint megtörtént az ablakok és ajtók felújítása és az orgona kitakarítása.

A 2017-es nagy széllökések, sőt viharok nagy károkat okoztak a templom tetőszerkezetében, főleg az oltártér feletti részben, ahol a beázás miatt a tartógerendák, szarufák is károsodtak. Félő volt, hogy a kupola is beázik. A magyar kormány és a Bethlen Gábor Alap Zrt. támogatása révén elvégezhettük a halaszthatatlanná vált munkálatokat, javításokat. 2018 elején, ahogy az időjárás megengedte, rohamléptekkel fogtunk hozzá a munkálatokhoz, ami a teljes tetőszerkezet felújítását jelentette. Köszönet illeti a támogatásért a magyar kormányt és a Bethlen Gábor Alap Zrt.-t, valamint a RELE Püspöki Hivatalát.

Pünkösd ünnepén méltán adhattunk hálát az így külsőjében is teljesen megújult templomért.

Az ünnepi istentisztelet igehirdetésében, amelynek igei alapja Lk 11,9–13 volt, nagytiszteletű Fehér Attila, a kolozsvári egyházmegye esperese a következőképpen fogalmazott:

„Isten ajándéka ez, legyünk ezért is hálásak. Töltsük meg ezt a templomot énekkel, örömmel, dicsérve és áldva az Istent az ő jóságáért és ajándékaiért! És adja a Fennvaló, hogy e felújított templomban mindenki teljen meg a Ő Lelkével!”

Tóth Zoltán Csaba

Pünkösd a modern művészetben

• *folytatás az 1. oldalról* •

Végül pedig a vörös, ezúttal mint a tűz ábrázolása, a világvége, az utolsó ítélet lángtengerének a látomását is sugallhatja. A kompozíció szélektől befelé, a sötétségtől a fény felé halad. A galamb lila színárnyalatai átmenetet jelentenek a két színskála között. A lila mint a hajnal és az alkonyat színe, a nappal és az éjszaka, a Föld és Ég egyensúlyát teremti meg, de harmonizál is, például a vágy és az értelem, az érzelem és a bölcsesség között.

A madár alakja erőteljesen stilizált, teste és kiterjesztett szárnyai a szentháromság hármas egységét jelképezik. A lila két színárnyalatában az ősi keresztény jelképek, a háromszög és a négyzet fátyolszerűen sejlenek fel.

A galamb alakját balfelé negyvenöt fokkal elfordítva, Krisztus keresztje a kompozíció talán legrejtettebb elemévé válik.

K. N. K.

Szeretethíd Halmágyon

Idén 10. alkalommal szervezte meg a Magyar Református Szeretetszolgálat Budapestről indulva a Szeretethíd kétnapos rendezvényét, melynek célja, hogy két napon keresztül a programhoz csatlakozó közösségek valamilyen önkéntes tevékenységet folytassanak, és ezért a programban előzetesen regisztrált résztvevők (idén 15 840 fő!) ajándékba egy-egy pólót kapnak.

Ebben az évben a halmágyi egyházközség is regisztrált, és május 22–23-án a templom és a gyülekezeti ház körüli takarítást tűzte ki célul, hogy a május 26-án Halmágyon tartandó egyházmegyei közgyűlésnek méltó helyet adhasson.

Hálás szívvel tekintünk vissza erre a két, munkával töltött napra, hiszen sikerült teljesíteni nemcsak a saját céljainkat, hanem a rendezvény mottóját is: Legyetek felkiáltójellé! A halmágyi gyülekezet tagjai megérezték e rendezvény fontosságát, és a két napon mintegy 45 fő vett részt a különféle munkákban: templom- és temetőtakarítás, betonozás utómunkái, a gyülekezeti ház takarítása, a parókia és a templomkert kapuinak és rácsainak festése, a parókia homlokzati kerítésének letisztítása és meszelése, az új toronyablakok felszerelése és a régi padok és asztalok kijavítása. A szolgálati időnk ideje alatt eddig példátlan mértékű összefogást a gyülekezet vezetőségével egyetértésben május 28-án szeretnénk még egyszer megköszönni, amikoris sor kerül a pólók átadására és egy közös grillezésre.

Hála legyen Istennek a segítőkért, és az Ő áldása kísérje életüket.

Bandi Márta

Down-kórosok világnapja

Fergeteges volt a hangulat azon a sepsiszentgyörgyi Park vendéglőben tartott találkozón, ahol a Down-szindrómások világnapja alkalmából mintegy 40–50 érintett család, 160 résztvevő jött össze ismerkedni, szórakozni, kötetlenül beszélgetni az Irgalmas Samaritánus Keresztyén Egyesület szervezésében. A regionális találkozó résztvevői Csíkszeredából, Udvarhelyről, Gyergyószentmiklósról, Kézdivásárhelyről és Brassóból érkeztek.

A Down-szindrómásoknak a 21. kromoszómából van több, a világnapjukat március 21-én ünnepelik, ám egy hasonló nagyságrendű találkozót hétköznap bajos összehozni, így kissé előrehozták az eseményt, magyarázta a főszervező, Zelenák József evangélikus esperes, akinek három gyermeke közül a legidősebb szintén érintett. Utoljára 2015-ben volt itt hasonló összejövetel, 2016-ban Gyergyóban, tavaly Csíkszeredában gyülekeztek a családok.

Sztakics Éva alpolgármester üdvözölte a jelenlévőket, valamint a rendezvény megszervezésének ötletét, mert az közelebb hozza egymáshoz a családokat. Személyesen is megtapasztalta azt az őszinte melegséget, amelyet a Down-kóros gyermekek nyújtanak. Barátságosak, közlékenyek és ragaszkodók – tette hozzá Gáspár Melinda, az evangélikus templomban működő Bartimeus Játszóház munkatársa, aki Szabó Ildikó Borókával gyermekjátékokat és jeleneteket tanított be a hozzájuk járó gyermekeknek.

Sűrű és változatos program színesítette a napot, amelynek műsorvezetője László Károly, Puki bácsi volt: Hána László és Rozsnyai Gábor zenéltek, táncra perdültek a Csíkszeredából érkezettek. A szentgyörgyiek a Gáspár Attila által betanított néptáncokat adták elő, délután a Creaton együttes közreműködésével buliztak a jelenlévők.

Egy napra legalább eltörpültek azok a gondok, amelyek kijutnak a Down-kóros gyermekeket nevelő családoknak. Ezek sokfélék lehetnek, az még a legkevesebb, hogy minden évben bizottság kell felmérje állapotukat, és előfordul, hogy sokszor nem ítélik meg a megfelelő fogyatékossági fokozatot. Ezen túl a korai fejlesztés nagyon sok energiáját, anyagi erőforrását felemészti a szülőknek, tornáztatni, logopédushoz kell vinni a gyereket, majd a beiskolázás jelent nagy gondot.

– Azt akartam elérni, hogy ne zárkózzanak be a szülők a Down-kóros gyermekkel, mert így sokszor nem kapják meg a korai fejlesztést – mondta Zelenák tiszteletes. – Merjenek a világ elé lépni, küzdjenek meg a traumával, amit a gyermek érkezése jelent, és lépjenek a megoldás felé. Mikor Dávidot iskolába irattuk, a tanítónők idegenkedtek tőle, de negyedikben a gyermekek nagyon szépeket írtak arról, hogy milyen jó volt, hogy osztálytársak lehettek – osztotta meg jó érzéseit is a lelkész édesapa.

Bodnár Tünde

Hagyományápolás, közösségépítés,

ITT VAN MÁR A FÉL BRASSÓ! Ezekkel a szavakkal fogadott a templomkapuban egy régi barátunk, mikor a *Hagyományaink* című VII. evangélikus szórványnapra igyekeztünk. És már ennyiből is világossá vált, hogy korántsem csak a szervező házigazdákról, hanem felekezetekre való tekintet nélkül a Cenk alatti nagyváros egész magyarságáról, a dél-erdélyi szórványvidékről, sőt talán még ennél is többről, Kárpát-medencei perspektíváról van szó. És nemcsak hagyományokról, ez először Adorjáni Dezső Zoltán püspök igehirdetéséből, majd számos más programpontból is kiderült. A nemzeti összetartozás június 4-i napjának előestéjén a hagyományápolás mellett a megmaradás, a közösségépítés és a nemzeti összetartozás volt a fő téma. Az Árpád-emlékmű ide menekített maradványa előtti tisztelgéssel is ezt húzták alá. Az összefogásban való megmaradás szellemének a tárgyiasulását, a lendületes önépítkezés megannyi örvendetes példáját hozták fel a különböző programpontokban elhangzott beszédekben.

De ne szaladjunk előre az időben, kezdjük inkább a szombati nappal, amelyet valóban csak a hagyományoknak, azok ápolásának, továbbadásának szenteltek. A nyitó előadásokat a néphagyományok megtartó erejéről anyaországi vendég tartotta. Hont Angéla, a budapesti Hagyományok Háza vezetője elméleti felvezetője után az egész Kárpát-medencére kiterjedő Petőfi Sándor Programot ismertette.

Hont Angéla körképe után Török István következett, aki már a Hagyományok Háza erdélyi hálózatának a konkrét munkáját ismertethette. Köztük a két brassói

Petki Judit felvételei

Potápi Árpád János

Istennek hála vannak elhívatott nemzetépítők, s a nemzetpolitikai államtitkárság élén is elkötelezett államtitkár áll, aki a miniszter szó etimológiájának megfelelően hivatásának, feladatának érzi a rábízott közügyek intézését és vezetését. Munkásságával, cselekedeteivel, döntéseivel igazolja, hogy Magyarország számára a külhoni magyarság érték, ezért áldoz energiát és anyagi forrásokat arra, hogy a külhoni magyar közösségek fennmaradjanak. A magyar közösségek számbeli gyarapodását tartja elsődlegesnek, amely kiegészül a szellemi, gazdasági és jogi gyarapodás biztosításával. (Ambrus Attila laudációjából)

ösztöndíjasuk sokoldalú, gazdag tevékenységét is. Illés Gábornak és Szamek Lilinek éppen ezekben a napokban járt le a kilenc hónapos kiküldetése, és tény, hogy részben az ő munkájuk nyomán három brassói együttes léphetett fel, a Búzavirág mellett a Mátka és a Sirülő is. Hogy ők a Szórványnapok megszervezésének kulcsemberei közé tartoztak, kettejük áldozatos munkáját, de az egész Petőfi Sándor Program eredményességét is mindennél jobban bizonyítja.

Szombat délután a barcasági férfiak táncának, a boricának tatrangi és zajzoni változatát is bemutatták a helyi tánccsoportok. Az ifjúsági néptánctalálkozó programjában, amely az est folyamán a Magyarpalatkai Banda és a szamosújvári Ördöngös Zenekar koncertjével, végül pedig táncházzal zárult, a barcaújfalusi fiatalok, a szamosújvári Kaláka és a budapesti Köménymag Táncegyüttes tagjai léptek még fel.

Kora délután nagy érdeklődés övezte Csendes Lászlónak Ambrus Attila moderálásával tartott könyvbemutatóját. (Részletes könyvismertetés lapunk 13. oldalán olvasható.)

A vasánapi ünnepi istentisztelet keretében a Kantate gyermekegyüttes tagjai énekeltek és szavaltak, majd a laudációk után Adorjáni Dezső Zoltán püspök átadta az idei Reményik Sándor-díjakat Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkárnak, illetve Fülöp Károly országos egyházi felügyelőnek.

A zárógálát gyermekek népzenei műsora, a Mátka népdalcsoport, illetve a Kis- és a Nagy Mátka táncegyüttesek előadása tette hangulatossá.

Fülöp Károly

Aki Nyírő József falujában született, arra többszörösen nehezedik a felelősség felemelő terhe. Közöttünk, mellettünk sokan, nagyon sokan magukénak tartják a nyírői utat, de Fülöp Károlynak különösen fontos ezt az utat bejárni, hisz ha nem szakad el falujától, nem szakadhat el a nyírői példától sem. Az, hogy Fülöp Károlyt Reményik Sándor-díjra jelöljük, méltó elismerése annak a munkának, amelyet pedagógusként, vezetőként, egyházi tisztségviselőként végzett és végez. Rá bármikor, bármilyen ügyben számíthatunk, segítségére támaszkodhatunk.

(Zelenák József laudációjából)

A Petőfi Sándor Program célja a szórványmagyarság identitásának a megerősítése, a közösségi hálózatok kiépítésének megsegítése. Ennek keretében ötven nemzeti elkötelezettségű fiatal kilenc hónapos ösztöndíjjal utazhatott-utazhat ki az említett országokba, a régió nyelvi-kulturális sokszínűségét is megtapasztalva. A konkrét helyszínek kijelölése előtt egyeztettek külhoni magyar vezetőkkel, társadalmi szervezetekkel, politikai pártokkal, a történelmi egyházakkal, s csak ezután határozták meg, hogy egy-egy területre hány ösztöndíjast küldjenek ki.

Egyházmegyei közgyűlés

A BRASSÓI EGYHÁZMEGYE május utolsó hétvégéjén tartotta közgyűlését. A megnyitó gálának 2018. május 25-én a sepsiszentgyörgyi egyházközség adott otthont, melyen Végh Nimród lelkészjelölt bevezető áhítata után Sógor Csaba református lelkész és európai parlamenti képviselő tartott előadást *Keresztyén család a XXI. században* címmel. Saját tapasztalataiból kiindulva kitért a modern kor kihívásaira, illetve részletesen kifejtette, hogy pontosan mit és miért is tekinthetünk családnak.

Az előadás után a sepsiszentgyörgyi Bartimeus Játszóház fogyatékkal élő gyermekei mutatták be a *József és testvérei* című bábelőadásukat. Ezt követően a Kantate gyermekkórus énekes-verses összeállítását hallgathatta meg az ünneplő gyülekezet, majd pedig István Ildikó népdaloktató és férje, Mihály Pál népzenész *Felcsíki népdalok* című zenés-énekes összeállítása zárta a gála programját.

Az egyházmegye küldöttsége 2018. május 26-án Halmágyon találkozott újra, hogy megkezdje az ünnepi közgyűlését. Az ünneplőket a székelyzsombori fúvószenekar vezette a templomtoronyhoz, ahol a püspök áldást mondott az újonnan felszerelt elektromos rendszerrel működtetett harangokra.

Az istentiszteleten egyházunk püspöke hirdette Isten igéjét. Kiemelte, hogy a fény, a világosság egyenlő Istennel, aki minden létezés forrása, a sötétség pedig üres, értelmetlen káosz, amiben a „semmi” van; fontos úgy élni, hogy a világosság hordozói legyünk, hogy az életünket és a hitünket a Szentlélek energiája határozza meg. Ahogyan a telihold visszatükrözi a nap fényét, úgy tükrözzük vissza mi is az Isten fényét: félelem és tétlenség nélkül.

Az istentisztelet további részében Zelenák József esperes beiktatta hivatalukba az egyházmegyei presbitereket, és a gyülekezet tanúja lehetett a fogadalomtételüknek.

Sógor Csaba jól tudta, hogy ehhez a hivatáshoz nem elég a segíteni akaró lelkület, hanem folyamatosan képeznie kell magát. 1992–1993 között posztgraduális képzésen teológiai ismereteit gyarapította a zürichi és bázeli egyetemeken. De a politikában sem akart hályogkovácsként tevékenykedni, ezért politológiai képzéseket is folytatott. A szakirányú képzéseknek köszönhetően hatékonyabban és szakszerűbben végezhette szenátori munkáját a Román Parlament-

Sepsiszentgyörgyön és Halmágyon

A közgyűlés megnyitása előtt Ft. Adorjáni Dezső Zoltán átadta Sógor Csaba református lelkész, európai parlamenti képviselőnek egyházunk Járosi Andor-díját. Rendhagyó laudációban ismertette Sógor Csaba életútját és munkásságát, kiemelve, hogy négy gyermek édesapja, így e kitüntetés nemcsak mint politikusnak vagy lelkésznek, hanem mint édesapának és férjnek is szól.

Magyarország csíkszeredai konzulátusának képviseletében Percze László konzul, majd dr. Fónyad Pál, az ausztriai Luther Márton Szövetség volt elnöke a szövetség németországi központja nevében is köszöntötte az ünneplőket. Kiemelte, hogy a halmágyi egyházközség két nagy beruházását is segíthette: a harangokhoz felszerelt elektromos rendszer üzembe helyezését, illetve az idén megvalósuló tetőcserét a parókián. E támogatások a szervezetek közti, összehangolt munka eredménye, amelyben az LMSZ erlangeni központja is nagy szerepet vállalt.

Maga a közgyűlés esperesi beszámolóval kezdődött,ezt a gyülekezetekből beküldött fényképekből összeállított vetítés követte, kiemelve az elmúlt esztendő legfontosabb eseményeit. A gyűlés a megszokott adminisztratív kérdések megvitatásával zárult.

A gazdag nap közös ebéddel fejeződött be, amelyet a gyülekezeti házban és a felállított sátrak árnyékában közös ebéddel zártunk.

A szervező egyházközség vezetői és tagjai e helyről is köszönik mindazoknak, akik a közgyűlést megelőző héten részt vettek a Szeretethíd napokon, segítettek a takarításban, a tereprendezésben. Köszönjük a többi segítőnek is, akik a közgyűlés napján járultak hozzá a zökkenőmentes lebonyolításhoz. Laus viventi Deo! – Dicsőség az élő Istennek!

Bandi Márta

ben. Románia Európai Unióba való belépésével lehetőség nyílt arra, hogy az erdélyi magyarok érdekeit Brüsszelben is képviselje. Európa Parlamenti képviselőként hídember szolgálatot végez. Minden eszközt felhasznál arra, hogy Európában megismertesse az erdélyi magyarok kultúráját, értékeit, de hangot ad a kisebbségeket ért sérelmeknek és felvállalja képviseletét.

(Részlet a laudációból)

Gaál István felvételei

Lelkészkonferencia Balatonszárszón

A Magyarországi Evangélikus Egyház idei országos konferenciáját *Teológia és társadalom kölcsönhatásban* címmel május 7–9. között Balatonszárszón tartották meg, amelyen Deák Bálint Sándor mokrai lelkésszel együtt képviseltük egyházunkat. A találkozón a lelki alkalmakat Gáncs Péter püspök tartotta, aki végigpásztázta a *Jónás könyvé*t, és rámutatott arra, hogy Isten egyrészt nem akarja a romlott niniveiek pusztulását, másrészt szeretné azt, ha Jónás örülne a rábízott szolgálatnak. Jónás élettörténete – örömeivel és bánataival – példaértékű lehet minden elkeseredett lelkipásztor számára.

A bevezető előadást dr. Béres Tamás, az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanára tartotta *Az evangélikus közteológia sajátosságai és jelentősége* címmel, ezután pedig dr. Rosta Gergely, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanára tartott előadást *Vallás és modernitás vallásszociológiai szemszögből* címmel. A kedd reggeli áhítat után Lázár Kovács Ákos, az egyetem tanszékvezetője beszélt Johann Baptist Metz életéről, munkásságáról és teológiai nézeteiről. Őt követte dr. Gonda László, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem docense, aki *Magvetés az aszfalton* címmel értekezett. Délután dr. Borsi Attila, a Károli Gáspár Református Egyetem adjunktusa *A közélet etikája* címmel tartott előadást; majd dr. Geréby György, a Közép-Európai Egyetem tanszékvezetője *Politikai teológia és szekularizáció – Korai keresztyénség a modernitásban* címmel.

Szerdán délelőtt dr. László Virgil, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Újszövetségi Tanszékének tanársegédje tartott előadást *Karizmatikus közösség és egyházi hivatal* címmel, amelyben az apostoli, püspöki, presbiteri hivatásról beszélt az *Újszövetség* fényében, és Pál apostol levelei kapcsán a karizma jelentését is elemezte. Az utolsó előadást dr. Pásztori-Kupán István – a Károli Gáspár Református Egyetem docense és a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet professzora – *Az ismeretlen istennek (Pál apostol athéni beszéde)* címmel tartott roppant érdekes, ugyanakkor humorral is átitatott előadást.

A lelkészkonferencia úrvacsorás istentisztelettel zárult, melynek keretében Gáncs Péter püspök a *Jónás könyve* 4. fejezetéről beszélt.

Illyés Sándor

Krizba

Már januárban nekifogtunk új színdarabunk betanulásához, hogy a március 15-ei ünnepség keretében bemutathassuk. Illyés Etelka előkészítette a forgatókönyvet, és elkészítette a díszleteket. Így március 18-án népes közönség előtt bemutattuk Arany János *Toldi* című elbeszélő költeményét. Délelőtt, a színdarabot megelőzően ünnepi istentiszteletet tartottunk, és koszorút helyeztünk el a mindenkori krizbai hősök kopjafájánál, valamint Szemerjai Demeter Károly magyar honvédőrmester sírjánál. Köszönet minden kedves gyermeknek, szülőnek és nagyszülőnek a sok segítségért és a kitartó munkáért! ***B. O.***

Többszáz Nagy Testvér, de kit érdekel?

Közel háromszáz Nagy Testvér figyel minket éjjel-nappal, mi több, be is kameráz, és tizenöt napig megőrzi a felvételeket. Térfigyelő kamerákról van szó kincses városunk közterein, amelyeket adópénzünkből a városi tanács szereltetett fel, és ő is üzemeltet. Műemlékeinket számos grafitti csúfolja meg, de az éjszakai művészeknek semmi nyoma. Pedig, hogy egyetlen példával éljünk, az evangélikus templom oldalát díszítő „műremekek", köztük szexszimbólumok, egy templom falán, nem is egy főtéri Nagy Testvérünk látószögében állnak. Közpénzeink „hatékony" elköltéséről most csak ennyit.

Post scriptum. A fenti kis jegyzetet és a mellékelt fényképet március 9-én tettem fel egy közösségi oldalra. Újraközlését egy friss rendőrségi hír indokolja. A kolozsvári evangelikus templomunk bejárata előtt végre tetten értek három „graffittiművészt". Egyiküket, akinek a hátizsákjában a falfirkában ludas filctollat megtalálták, 1500 lejre

megbírságolták. Az eset a Kossuth Lajos/21 Dec. 1989 utca sarkán lévő templomkapunál, egy 40 centiméteres, egészen friss falfirka alatt történt. Fényképünk viszont a Wesselényi/Regele Ferdinand utcai templomfal firkáit ábrázolja, amelyeket elég nehéz lenne vásott kölykök csínjének tulajdonítani. Sajnos a probléma nemcsak minket érint. Mondhatni „ökumenikus".

K. N. K.

Egyház a diktatúrában

MÉSZÁROS TÍMEA

CSENDES LÁSZLÓ KÖNYVE a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház közelmúltját tárja fel, megnevezve azokat az ügynököket, akik rendszeresen jelentettek a politikai rendőrségnek.

Az erdélyi magyar történelmi egyházak a rendszerváltás óta eltelt huszonkilenc évben változó módon gyakoroltak önvizsgálatot, és tárták fel az egyház és a kommunista politikai rendőrség viszonyát, többnyire a téma kényességének megfelelően, fokozott óvatossággal ismertették a közösségük tagjai közé beépült, vagy azzá vált ügynökök nevét, akik más-más motivációval, kényszerből, félelemből vagy önérdekből jelentettek a Szekuritáténak.

A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház 2007-ben zsinati határozatban döntött arról, hogy a levéltári források alapján, tényszerűen feltárja a második világháború után berendezkedő kommunista rendszerrel való viszonyt, kibogozza a Szekuritáté gyakran manipulatív, torz képet nyújtó szálait. A kutatással Csendes Lászlót, a Szekuritáté Irattárát Vizsgáló Országos Tanács (CNSAS) volt elnökét, jelenlegi tagját bízták meg, aki könyvbe foglalta össze megállapításait, melyeket az egyházpolitikai háttériratokkal és levelezésekkel kiegészítve adott közre. Egyelőre az első kötet készült el, de úton van a folytatás is.

Az *Egy kevéssé misztikus egyház? – Széljegyzetek egy számadáshoz a Román Népköztársaságban lévő Evangélikus Zsinatpresbiteri Egyházról (1948–1956)* című kötetet szerda délután mutatták be Kolozsváron, a Reményik Sándor Galériában. A szerzővel Benkő Levente történész beszélgetett, bevezetőt mondott Adorjáni Dezső Zoltán püspök. A kötetről mind a jelenlévők, mind a szakmai bírálók nagy elismeréssel nyilatkoztak. Benkő szerint Csendes László műve etalonként állhat a kutatók előtt. Egyszerre felkavaró és megnyugtató olvasmányélményt nyújt az olvasónak, nemcsak az egyházzal kapcsolatos eseményeket ismerteti, hanem kelet-közép-európai kontextusba helyezi a történéseket, segít megérteni a historiográfiai hátteret, tökéletes látleletet ad a szekus időkről – hangzott el.

Csendes László a romániai egyházak és a kommunista államhatalom viszonya kapcsán kifejtette, az ortodox egyházat Sztálin teljesen a politika szolgálatába állította, ami – figyelembe véve a bizánci hagyományokat, melyek szerint az egyháznak feltétel nélkül engedelmeskednie kell a mindenkori császárnak –, nem számított meglepő fordulatnak. Ugyanez a művelet nem sikerült azonban az ellenálló római katolikusokkal szemben. A Vatikánt az Amerikai Egyesült Államokkal való kapcsolata miatt tekintették fő ellenségnek, annak ellenére, hogy a Szentszék 1867 óta nem ápolt diplomáciai kapcsolatot Amerikával. A protestáns egyházakra a kisebbik ellenségként tekintettek a kommunisták, pedig az Egyházak Világtanácsának 1948-as megalakulása után egységesen sorakoztak fel a kialakuló új világrenddel szemben.

Eleinte Gavrila Birţaş volt az, akit megbíztak az egyházellenes harccal. Feladata az volt, hogy embereivel épüljön be az egyházakba, és belülről bomlassza szét a közösségeket. 1948 után, a népi demokráciának csúfolt diktatúra idején frontális és alattomos módon zajlott a támadás a parókiák ellen, kiforgatták a gyülekezeteket a javaikból, heti egyszeri alkalomra, vasárnapra redukálták a vallási életet, nem engedélyezték a nemzetközi kapcsolatok ápolását. Csendes László szerint a legnagyobb veszteség a szórványközösségeket sújtotta, miután az akkor még más típusú rendszerben működő egyházmegyékben egyik napról a másikra megszüntették a szórványtelepüléseken tartott istentiszteleteket. 1948 augusztusában felszámolták a felekezeti oktatást is. Mindennek nemcsak vallási vonatkozásban voltak következményei, hanem az egész erdélyi magyarságra nézve is.

A püspököket már az „újrakezdés évében", 1948-ban megfenyegették, amikor is április 1-jén Petru Groza miniszterelnök előtt kellett hivatali esküt tenniük. Érdekesség, hogy akkor még nem tűnt ördögtől valónak, hogy a hivatalos román nyelv mellett a miniszterelnök magyarul beszéljen a magyar egyházak képviselőivel. Tulajdonképpen ez csak annyit jelentett, hogy a miniszteri tanács elnöke anyanyelvükön fenyegette meg az egyházak képviselőit: magukra vessenek, ha egyes tisztségviselők börtönbe kerülnek.

Csendes László és Benkő Levente a könyvbemutatón

„Nehézségek még lesznek, azonban a mi célunk az – és kérem, szeretettel kérek mindenkit, segítsenek –, hogy a bajok minél kisebb számban jelentkezzenek, és azokat időben el lehessen simítani. Felesleges áldozatok nélkül is elérhetjük azt az új történelmi fejlődésfázist, amelybe, miután országunk már elhelyezkedett, magunknak is el kell helyezkednünk" – fogalmazott Petru Groza beszédében, mely érdekes módon csak a Magyar Országos Levéltárban maradt fenn.

Az evangélikus egyház nevében Argay György püspök mondott beszédet, aki 1944-ben már megtapasztalt egy minden jogi alapot nélkülöző letartóztatást, de nem ismerhette még a későbbi „harcos ateizmus" durva megnyilvánulásait. Csendes László szerint Argay püspök megítélése kettős, hiszen volt amiben ellenállt a román kommunistáknak, és volt amiben engedett nekik. Minden erejével meg akarta menteni a harminc erdélyi ma-

gyar evangélikus gyülekezetet, és bár rendszeresen tárgyalt a kultuszminiszterekkel, nem volt hajlandó alapvető kérdésekben engedni. A szerző úgy vélekedett, Argay vezetői habitusa és helye valahol Ordass Lajos és Túróczy Zoltán püspökök között jelölhető ki.

Csendes László könyvében három ügynök – Schindler Béla (Sinai ügynök), Rapp Károly (Radu Ioan) és Matos Gyula (Vass Ignác) – jelentéseivel foglalkozik részletesebben. Számos beszervezési kísérletről kapunk tájékoztatást, volt, akit a sötét hírszerzés módszerével igyekeztek a Szekuritáté szolgálatába állítani, sikertelenül. Bizonyítást nyer, hogy Rapp Károly évtizedeken át volt uszító beépített ügynök (románul: agent provocator) és befolyásoló ügynök, aki az állami parancsokat maradéktalanul, ahogy ő fogalmazott „végkimerülésig" hajtotta végre. Schindler Béla püspöki tanácsosként Argay György bizalmasan megosztott gondolatait adta tovább a politikai rendőrségnek, jelentései nyomán emberi jogokat korlátozó intézkedéseket léptettek életbe a püspök ellen. Matos Gyula egyházkerületi könyvelőként jelentett, ő szintén Argay baráti beszélgetéseit tolmácsolta a Szekuritátének.

A szerző szerint az ügynökkérdésben az igazság árnyaltabban mutatja meg magát, mint más kérdésekben, hiszen muszáj különbséget tenni az ügynökök között a motiváció alapján: nem mindegy, hogy valaki zsarolás miatt, vagy önérdekből jelentett. Az óvatosságot indokolja, hogy voltak esetek, amikor ugyanazt a fedőnevet használták két informátor megnevezésére is.

A frusztrációkat csak növeli, ha kiragadunk a kontextusból, és a nyilvánosság elé tárunk neveket, ahogy nemrég a *Revista 22* tette. Csendes szerint a leleplezéseket nehezíti, hogy hézagosan maradtak fenn az egyházi iratok (az 1950-es elkobzás után), de a CNSAS sem kapta még meg a Szekuritáté összes iratát. Egyébként arról, hogy valaki besúgó volt-e vagy sem, nem a CNSAS, hanem a törvényszék dönt, ha akar.

A könyvbemutató, illetve a könyv egyik tanulsága, hogy az egyház a körülmények ellenére ellátta a feladatát, nem roppant össze a diktatúra nyomása alatt. Igazi csoda és isteni kegyelem, hogy az egyház és a hit végül győzedelmeskedett, túlélte a kommunista terrort – hangzott el. *(www.foter.ro)*

Bögölydrónok, lázadó nyugdíjasok...

Zágoni Balázs *A Gömb* című ifjúsági regényét május harmadikán mutatták be a kolozsvári Reményik Sándor Galériában. A kötet a *Fekete Fény* című sci-fi-sorozat kezdő darabja, ugyanakkor a szerző első kamaszoknak szánt munkája. Az egybegyűlteket Berke Krisztina köszöntötte, majd a regényhez készült ízelítővideó megtekintése után Jakab-Benke Nándor filmszakértő-kritikus és Dóka Péter, az említett kötet szerkesztője ismertették azt.

Jakab-Benke Nándor elsősorban a szerző filmes múltját emelte ki, amely kitűnik regényéből is: talán ezzel magyarázható az is, hogy a beszélgetés során a legtöbben mintha csak freudi elszólásból leendő filmként hivatkoztak *A Gömb*re. Dóka Péter felhívta az érdeklődők figyelmét arra, hogy bár valóban erős vizualitás, megragadó képi világ és cselekményközpontúság jellemzi a regényt, van egy jól megragadható társadalmi-filozófiai vetülete is. A megfilmesítés kapcsán Zágoni Balázs hozzáfűzte, hogy a sorozat filmes adaptációjában ő is reménykedik, a forgatókönyv megírásában pedig mindenképp részt venne.

Ezt követően a szerző röviden felvázolta a regény főbb jellemzőit. *A Gömb* egy atomizálódó, városállamokba tömörülő társadalmat mutat be, amelynek kívülállói gombászásból és egyéb gyűjtögetésből élnek; fölöttük baljós

bögölydrónok őrködnek, illetve maga a titokzatos Gömb. Ugyan konkrét utalás vagy államnevek nem szerepelnek a könyvben, kiderült, hogy a cselekmény Kelet-Közép-Európa térségében játszódhat. Jakab-Benke Nándor megjegyezte, hogy a történet állandóan reflektál a jelenre, a múltra és önmagára – mindezt zabolátlan iróniával teszi, így olyan abszurd elemekkel találkozhatunk, mint a nyugdíjasok lázadása, az öregek örökbefogadását támogató állami program vagy a kínai anyagi segély.

Felmerült továbbá az ifjúsági sci-fi-sorozatok piacának kérdése: Dóka Péter elárulta, hogy az ifjúsági könyvek marketingelhetőségük miatt rendszerint sikeresebbek a felnőttkönyveknél, ezért nagy reményeket fűznek *A Gömb* fogadtatásához. A kötet kiadása mondhatni írói-szerkesztői sikertörténetnek számít, ugyanis alig kellett javítson a kéziraton, Zágoni Balázs pedig pár szó kivételével szinte észre se vette a szerkesztői változtatásokat, olyan szervesen beleillettek a szövegvilágba. A zsánercsapdát illetően a szerző hozzátette, ismeri regénye műfajtársait (például *Az éhezők viadala* vagy a *Beavatott-trilógia*), azonban úgy gondolja, ez egy jellegzetesen erdélyi sci-fi, erdélyi szófordulatokkal és problémákkal. Ugyan a regénysorozat főhőse egy tizenhárom éves fiú, mindkét meghívott egyetértett abban, hogy élvezetes olvasmány lehet akár a felnőttek számára is.

Mărcuțiu-Rácz Dóra *(www.helikon.ro)*

Ellenszélben is megmaradni

A 17. századi Magyarország már több, mint száz éve három részre szakadt. Déli területeit a törökök tartották fennhatóságuk alatt, keleten az Erdélyi Fejedelemség próbált a nagyhatalmak közt egyensúlyozni, míg az ország északnyugati részén a Habsburg császár uralkodott. A magyar és török csapatok közt rendszeresek voltak az összecsapások. Végül 1664-ben Zrínyi Miklósnak sikerült Szentgotthárdnál jelentős csapást mérnie az oszmán hadakra. A békekötés azonban már a császár feladata volt. I. Lipót azonban rendkívül kedvezőtlen feltételeket fogadott el, így nem véletlen, hogy az esemény a „szégyenteljes vasvári békeként" került be a köztudatba. A magyarok közt óriási volt a felháborodás, hiszen magyar katonák vérével szabadítottak fel jelentős területeket, amit aztán a Habsburg császár egy tollvonással visszaszolgáltatott a török szultánnak. A nemesek zúgolódtak, összeesküvéseket szerveztek, már külföldi követekkel is tárgyaltak, hogy eltávolítsák Lipótot a magyar trónról. A Habsburgok jól bevált módszerükhöz nyúltak, igyekeztek összeugrasztani a magyarokat, s bűnbakokat keresni az ország állapotáért. Ezek lettek a protestánsok.

A magyar főurak a töröknél kerestek segítséget, hogy az osztrák Lipóttól megszabadulhassanak, aki a magyar nemzet lassú elsorvasztására törekedett, de árulás és belső egyenetlenség miatt megbuktak.

Mindenki ismerte a jelszót: aki Magyarországot németté akarja tenni, annak előbb koldussá és katolikussá kell tennie. Katonák és jezsuiták együtt térítettek: aki ellenszegült, annak erőszakkal tömték bele a szájába az ostyát vagy megölték.

1674. március 5-én több mint hétszáz protestáns lelkészt és tanítót idéztek a Pozsonyban felállított különbíróság elé. A vád ellenük vallásgyalázás, összeesküvésben való részvétel és árulás volt. A vádlottak egyike sem volt hajlandó bűnösnek vallani magát, közülük került ki az a 42 lelkész, akiket a kor egyik legszörnyűbb büntetésével sújtottak, és gályarabságra ítéltek.

A pozsonyi bíróság végső ítélete: halál. Ettől csak úgy menekülhetnek meg, ha a választási lehetőségek egyikét felvállalják.

Három irat volt, melyek közül bármelyik aláírása esetén szabadon távozhattak. Az elsőben a vádlott kötelezi magát az ország elhagyására, a másodikban kötelezi magát hivatala letételére, a harmadikban kötelezi magát a katolikus vallás felvételére. Aki áttért a katolikus hitre, annak megkegyelmeztek, aztán „kegyelemből" hivatalvesztés és száműzetés következett. A várak börtöneiben kezdték meg a büntetés letöltését, ahol mindennapos volt a botozás, kalodába zárás és az éheztetés. Értelmetlen, fárasztó munkákkal és kínzással célozták meg a katolikus hitre való visszatérítést. A végeredmény a gályarabság lett. A gályára ítélteket különböző börtönökből (Pozsony, Komárom, Berencsvár, Kapuvár, Sárvár, Lipotvár) gyalog hajtották Triesztig, egy részüket a Fiume alatti Bukkaráig, majd Theatéig. Hajón csak Trieszttől Pescaráig vitték, majd gyalog vonszolták ismét Nápolyig. A negyvenkét elítéltből harmincan jutottak el a gályákra.

Szentkirályi Andrást Oscovánál agyvérzés érte, gyengeségét kihasználva megpróbálták hitének elhagyására rábeszélni, de sikertelenül:

„Én mindig megmaradok azok között, akik nem szégyellik Krisztus igájának viselését. S tőlük nem fog elszakasztani még gyengeségem se!"

Fileki Istvánt, amikor elesett az úton, lovával tapodtatta meg egy tiszt.

Szendrei Márton 75 éves volt, amikor megbilincselve útnak indították, a fáradtságtól hamarosan halálra vált:

A MAGYARORSZÁGI GÁLYARAB PRÉDIKÁTOROK EMLÉKEZETE

„Ezek a vasbilincsek többet érnek minden aranynál, mert Jézus Krisztus nevéért kaptam őket."

Tinkovitz evangélikus lelkészt a Szent Hilárius nevű hajóra osztották be. Viharba kerültek, s három napig hánykolódtak a hullámokon. A veszély elmúltával a hajó kapitánya felhozatta a fedélzetre Szent Hilárius képét, s elrendelte, hogy mindenki térdre hullva imádja. Tinkovitz nem borult le a kép előtt, s ezért a kapitány a kardjával rávágott, hogy azon nyomban összeesett és meghalt. Mellén egy kis, zsinegen függő dobozt találtak. Pénzt gyanítva felnyitották, de csak egy darab papír volt benne ezzel az igével:

„Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam: végezetre eltétetett nékem az igazság koronája, melyet megád nekem az Úr ama napon, az igaz Bíró..." (2Tim 4,7-8a).

Az európai közvélemény megmozdult a gályarabok érdekében. Különösképpen egy velencei orvos, Zaffius Miklós tett sokat: levelet írt Angliába, Svájcba, Hollandiába, Bécsbe, Erdélybe, Spanyolországba az érdekükben. Végül is Lipót osztrák császár elrendelte ügyeik felülvizsgálatát. Mégis a református Hollandiának köszönhették kiszabadulásukat.

A gályarabok 1676. február 12-én szabadultak ki, s a holland Ruyter Mihály tengernagy vette fel őket hajójának fedélzetére. Az életben maradtak száma ekkor már csak huszonöt volt.

Kiss Szilárd előadása alapján

Tanúim lesztek

KEK-nagygyűlés a hídépítés jegyében

„Erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek (...) a föld végső határáig." (Apcsel 1, 8)

Ezen ige fényében kezdte el az Európai Egyházak Konferenciája (KEK-CEC) rendszeres nagygyűlését 2018. május 31-én a vajdasági Újvidéken. Május 31. és június 6. között 115 európai keresztyén egyház közel 200 hivatalos küldöttje és ökumenikus szervezetek közel 300 képviselője tanácskozott. Örömmel vehették tudomásul, hogy hála a nyugat-európai protestáns egyházaknak a szervezet a 2009-es krízis után újra biztos anyagi alapokon áll. Az előadások és áhítatok mellett a szervezet közgyűlése is zajlott, ahol célokról, új tagságdíjakról, új alkotmányról döntöttek, valamint megválasztották az új vezetőtestületet, elnököt és elnökhelyetteseket. A nagygyűlés Christian Krieger elzászi református teológust választotta a KEK élére. Elnökhelyettesnek Francis-Dehqani Gulnar anglikán püspöknőt, valamint Cleopas Svédország és Skandinávia ortodox metropolját választották meg. Voksoltak az új vezetőtestületről is. Régiónkat Répás Zsuzsanna, a Magyar Református Egyház Zsinati Külügyi és Ökumenikus Bizottságának tagja fogja képviselni. Fisch Vilmos, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) főtitkára, a Magyarországi Evangélikus és Református Egyházak jelöltje póttag lett a CEC vezetőtestületében. Két új tagegyház érkezett a szervezetbe: az Európai Baptisták Föderációja és a Skót Episzkopális Egyház.

Áhítattal és bibliatanulmánnyal kezdték a napokat, ahol mindenki megtapasztalhatta a keresztyén nagy család nyelvi és kegyességbeli sokszínűségét. Ezt követően minden délelőtt tematikus előadásokra került sor.

II. Efrém szír ortodox pátriárka és Meletis Meletiadis, a Görög Református Egyház zsinatának elnöke vázolta kétféle szempontból a menekültek helyzetét: először Szíriában, majd Görögországban. A református egyház Görögországban több ezer menekültnek segít, és kéri más egyházak támogatását is. A szír pátriárka megköszönte az európai egyházak felebaráti szeretetét, és arra kérte a nagygyűlést, hogy szólaljanak fel a harcok beszüntetésének érdekében. Szíria szomszédos országaiból sokan hazatérnének, ha nem lenne most is veszélyben az életük az ország területén.

Második nap az ifjúság nevében kérte az előadó, hogy az igazságot, valamint véleményüket a keresztyén egyházak igényesen, a sokféle helyzetre való tekintettel fogalmazzák meg.

A harmadik tematikus nap a tanúságtételről szólt. Mindkét előadó szekularizált társadalomból érkezett, és mindkettőnek fontos volt, hogy minden keresztyénnek bizonyságtévő személlyé kell lennie. Itt az ideje, hogy megéljük hitünket, hogy az Isten-kapcsolat ne csak kulturális jegy legyen, hanem valóságos részévé váljon hétköznapjainknak. Dr. Antje Jackelén svéd érseknő és Taurl Tölpt észt ortodox teológus is vallottak arról, hogy bár a feladat nehéz, keressük meg a személyre illő evangéliumi üzenetet. A szeretet és az igazságosság szellemében tegyünk eleget a bennünk élő Szentlélek indításának. Az ige hirdetése viszont gyenge lábakon áll, ha nem követik azt cselekedetek. Ennek szellemében a nagygyűlés felhívja az egyházakat a béke őrzésére, az egység munkálására, a vendégszeretet gyakorlására, a szolidaritásra és a természet őrzésére.

Újvidéken közel húsz esztendeje mintegy három hónapig zajlottak a bombázások, és számtalan különböző nemzetiségű civil halt meg országszerte. Több hidat bombáztak le, de ma a hidak többsége újra áll. Az Európai Egyházak Konferenciája mindazon egyházakkal együtt, amelyek nemcsak tagok, hanem jelentős anyagi támogatással tartják életben a KEK hídépítő munkáját, kérik, hogy közösen legyünk Krisztus evangéliumának, kegyelmének tanúi, és ne adjuk fel Európa egységét.

Kalit Eszter

Ökumenikus továbbképzés Josefstalban

God is communication – Isten (maga a) kommunikáció címmel tartott ökumenikus továbbképzést a Bajor Evangélikus Egyház április 16–25. között Josefstalban.

A több mint negyven résztvevő között voltak bajorok, szlovákok, csehek, lengyelek, románok, szerbek, lettek, litvánok, svédek, finnek, erdélyi szászok, felvidéki és anyaországi magyarok. A nemzeti sokszínűséghez társult a vallási sokszínűség is, hiszen a képzésen az evangélikusok mellett reformátusok és ortodoxok is képviselték egyházukat.

A képzés középpontjában az egyházon belüli és kívüli kommunikáció állt.

A nyitó plenáris ülésen Rainer Brandt, a josefstali kurzusközpont vezetője a jánosi prológus első versét – *Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige* – a kommunikáció jelentőségét hangsúlyozva parafrazálta: *Kezdetben volt a Kommunikáció, és a Kommunikáció Istennél volt.* A protestáns és ortodox egyetemi oktatók előadásai, illetve a csoportos beszélgetések az Istennel, Istenhez, Istenről folytatott kommunikáció mellett a meditáció és a nonverbális kommunikáció jelentőségéről szóltak.

A kurzuson bemutathattuk egyházunkat, nemzetünket, baráti beszélgetések alakultak ki. Betekintést nyerhettünk a Bajor Evangélikus Egyház életébe. Susanne Breit-Keßler püspök kötetlenül beszélt munkásságáról, a bajor evangélikus egyház erősségeiről, de a nehézségekről is. A legsúlyosabb probléma a keresztyének számának egyre erőteljesebb csökkenése: München lakosságának több mint fele már nem keresztyén. Michael Martin, a Bajor Evangélikus Egyház főtanácsosa igehirdetésében az ökumené és az évente megszervezett képzés jelentőségére hívta fel a figyelmet.

A josefstali kurzus elsődleges célja az egyházak és a nemzetek közötti együttműködés erősítése volt. A képzés végére értékes szakmai és baráti kapcsolatok születtek, amelyek remélhetőleg egyházunk javát fogják szolgálni. Ezúton is megköszönöm a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyháznak, hogy képviselhettem egyházunkat a képzésen, és hálás vagyok a Bajor Evangélikus Egyház vendégszeretetéért is.

Végh Nimród

Két nyelven, két egyházban

„Az embernek az értelme terveli ki útját, de az Úr irányítja járását.” (Példabeszédek könyve 16,9)

Ende Katharina vagyok, és a Németország keleti részén található Görlitz városából érkeztem. Brassóba lutheránus segédlelkésznőként kerültem, ahol most egy évig élek, és szolgálok a magyar és a szász gyülekezetekben.

Már többször megtapasztaltam az életemben a Példabeszédek könyve mondatának nagy igazságát. Érettségi után, 2004-ben külföldre akartam menni. Az iskolában nagyon megszerettem az orosz nyelvet, amelyet majdnem hat éven keresztül tanultam. Ez alapján Oroszországban önkéntes akartam lenni, de sajnos a német szervezet nem küldött el abba az országba. Így pályáztam egy önkéntes évre Ukrajnában, ami sikerült. De csak a felvétel után derült ki, hogy Kárpátaljára kerülök, és magyarokkal együtt lakok majd. Nem akartam lemondani a nagy lehetőségről, úgyhogy elmentem Szürtére, egy kis faluba Csap és Ungvár között.

Önkéntesként egy iskolában dolgoztam, ahol roma származású gyermekeket tanítottam. Egy holland gyülekezet építette ezt az iskolát, és támogatja mind a mai napig. Amikor Szürtére érkeztem, csak nagyon keveset tudtam a magyar nyelvről. Épp annyit, amit egy kéthetes alapnyelvtanfolyamon Budapesten fel tudtam fogni. A nyelvet tehát a nulláról kellett megtanulnom. Már az elején tanítanom kellett a gyermekeket, ami nem volt könnyű, de tetszett is. Az alatt az év alatt nagyon megszerettem a magyar nyelvet, a kultúrát, a mentalitást és a vendégszeretetet.

2005-ben Lipcsébe költöztem, és elkezdtem az evangélikus teológiát. De tanulmányaim alatt soha nem felejtettem el Kárpátalját, és minden évben elmentem meglátogatni a barátaimat és az ismerőseimet. Megmaradt bennem az a vágy, hogy újra szívesen laknék magyarok között. Ezért a 2008/2009-es tanévet Debrecenben a Református Hittudományi

Egyetemen folytattam. Az a tanév nagyon nagy kihívást jelentett számomra, de hála Istennek és egy nagyon jó barátnőm segítségének minden vizsgám sikerült, és sok tapasztalatot szereztem.

Ezután Berlinbe kerültem, ahol az elmúlt években laktam, tanultam és dolgoztam. 2014 novemberében letettem az első államvizsgám a teológián. 2015 szeptemberétől segédlelkésznő voltam a Berlin-Brandenburg-schlesische Oberlausitz egyházkerületében. Berlinben, egy nagy belvárosi gyülekezetben szolgáltam. Nagyon szeretek közös istentiszteleti alkalmakat és gyülekezeti találkozókat megszervezni és ünnepelni. A legjobban a lelkészi szolgálatban az tetszik, hogy különböző emberekkel találkozhatunk, és hallhatjuk, hogyan tapasztalják meg Istent az életükben, akár örömükben, akár bánatukban vagy talán kétségbeesésükben. Szerintem nagyon fontos nekünk észrevenni, hogy mi mind Isten-keresők vagyunk, és egymástól sokat tanulhatunk. Nagyon megtetszett nekem az ifimunka, a fiatalokkal való foglalkozás. Minden szerdán este találkoztunk a gyülekezetben, főztünk, ettünk és különböző témákról beszélgettünk. Sikerült sok személyes kapcsolatot építenem. Nagyon jó volt látni, hogy nő a gyülekezet. Tavaly nyáron letettem a végleges záróvizsgámat, ami a második államvizsgának felel meg. Így idén, 2018 januárjától egy saját gyülekezetbe kerültem volna, de én éreztem magamban, hogy még egy évet külföldön, magyarokkal szeretnék élni. Azért kértem, hogy hosszabbítsák meg a segédlelkészségemet.

Az egyházkerületem javaslatára kerültem Erdélybe, ahova eddig csak kétszer sikerült ellátogatnom. 2005-ben tíz napot tölthettem Kolozsvárott és 2009-ben egy hétvégét Szatmárnémetiben.

Az elmúlt időben már sok mindenen részt vehettem, aminek nagyon örülök. Mivel mind a szász, mind a magyar evangélikus gyülekezetekben szolgálok, még érdekesebbek a feladatköreim. Lehetőségem van arra, hogy két itteni gyülekezetet, illetve egyházat megismerjek, ami véleményem szerint nagy ajándék. Kíváncsian és nagy örömmel várom, hogy milyen tapasztalatokat szerzek itt Brassóban, és hova fog irányítani az Isten.

Ende Katharina

Kondor Péter a magyarországi Déli Egyházkerület új püspöke

1968-ban született Szegeden. Orosházán, majd Szarvason nevelkedett, és a város Vajda Péter Gimnáziumában érettségizett 1986-ban. Gimnazistaként fogadta el Krisztus érte is lehajló szeretetét, és kezébe téve további életét jelentkezett az Evangélikus Teológiai Akadémiára. 1992-ben végzett, D. dr. Harmati Béla ordinálta.

Lelkészi szolgálatát 1992-től 1996-ig a nagyszénás–gádorosi társgyülekezetben, 1996–1998 között a szarvas-ótemplomi egyházközségben, 1998-tól 2001-ig a kondorosi egyházközségben végezte, majd 2001 óta a békéscsabai egyházközségben szolgál.

További szolgálati területei: 1996–2000 között a Déli Egyházkerületi Bíróság elnöke; 2000 óta a Kelet-Békési Egyházmegye esperese, a gazdasági bizottság tagja, majd 2012 óta elnöke. 2006-tól egyháza országos presbitériumának tagja, valamint zsinati tag. 2008 óta a Lelkészi Munkaközösségek Országos Szövetségének elnöke.

Több evangélikus intézmény, így a békéscsabai és a mezőberényi gimnázium, óvoda és nyugdíjasklub, valamint a kondorosi nyugdíjasház igazgatótanácsi elnöke, a Békéscsabai Evangélikus Szeretetszolgálat vezetője.

Tagja a Lelkészakadémia és a Rózsák terei Evangélikus Középiskolai Kollégium igazgatótanácsának, valamint több más munkacsoportnak.

(evangelikus.hu)

Graz 2020 – „Szemtől szemben”

2018. április 11–12-én Grazban tartotta első, alakuló ülését a Keresztyén Találkozó (Christlische Begegnungstage – Föld sója találkozó, Budapest) előkészítő és szervező bizottsága. A delegáltak Európa több országából érkeztek, mintegy 35 fő. Egyházunkat Bandi Attila és Márta halmágyi lelkészek képviselték, illetve a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Szlovákiai Református Egyház is elküldte delegáltjait. Ezen találkozó célja volt a 2020-ban Grazban tartandó rendezvény szervezésének megkezdése: egymás megismerése, az eddigi elképzelések és a helyszínek megismerése, illetve az első és legfontosabb irányelvek meghatározása.

Hermann Miklas esperes bevezető előadásában bemutatta Graz városának történetét és vallási sokszínűségét, illetve kiemelte, hogy mindezen adottságok miként járulhatnak hozzá a rendezvény sokszínűségéhez. Ezután a helyszínként szolgáló és a több ezer vendég befogadására alkalmas Messe rendezvényközpontba látogattak el a szervezőbizottság tagjai azért, hogy a programot a továbbiakban a helyszín ismeretében még hatékonyabban tudják összeállítani. A rendezvény nem titkolt célja a fiatalok elérése, és olyan keresztyén, illetve minőségi program felkínálása, mely vonzó az Európa különböző országaiban élő fiatalok számára. Ezért a rendezvény mottójául, kiemelve a találkozás fontosságát, az 5Mózes 5,4a versből vett idézetet választotta a bizottság: „Szemtől szemben” (németül: Von Angesicht zur Angesicht).

Az alapok meghatározása után a vendéglátó egyházak képviselői folyamatosan dolgoznak az előkészítésen és szervezésen, melynek következő megbeszélése 2018 novemberében lesz Bécsben.

Bandi Márta

Görögországi visszatekintés

Április 27-én délben indultunk tanulmányi utunkra, melyet a mindenkori mesteris V. évfolyam szokott megszervezni. Ebben az évben Pál apostol görögországi útját járuk be. Utunk hosszú, de egyben tartalmas is volt, hisz amint mondják, látni mindig van mit, csak nem biztos, hogy elér az ember. 23 órás utazás után megérkeztünk a minden szemet gyönyörködtető Thesszalonika városba, mely a tengerparton fekszik, és ahol megnéztük a híres Fehér Tornyot, egy hajókázásban is volt részünk, valamint különböző ásatások során feltárt romokkal is találkoztunk, ahol az ókori város maradványait továbbra is kutatják. Innen továbbindulva megérkeztünk az üdülőhelyre, Paralia Katerinire, ahol már vártak is a szállodában bennünket. Egy közös vacsora után lehetőségünk volt várost nézni, illetve fürdeni a tengerben. Jól megérdemelt pihenés után vasárnap indultunk Dionba, az ókori Zeusz településére, ahol megnéztük az archeológiai parkot, valamint az archeológiai múzeumot is. Innen továbbutazva felmentünk az Olümposz kilátójáig, ahol mindnyájan rácsodálkoztunk a látványra, hisz ritkán lát az ember tengert a hegy lábánál. A nap utolsó látványossága Litochoró városának egy vízesése volt, amely a hegyek között van elrejtve.

A hétfői napunk szabad volt és egyben borús is, de igyekeztünk minél jobban kihasználni a szabadnap adta lehetőségeket és ezért Paralia Katerinin, aki fázósabb volt, az várost látogatni, illetve ajándékboltok felkeresésére indult, míg a többiek engedtek a tenger kísértésének, és egy napot fürdéssel töltöttek. Kedden korán reggel indultunk, hisz ötórás utazás állt előttünk. Utazásunk célja Görögország fővárosa, Athén volt. Mivel május 1-jére terveztük az első napunkat Athénban, így sok látnivalóban nem volt részünk. Egy gyors városlátogatásra indultunk, és egy picit benéztünk a központ bazárjába, ahol minden turista megtalálja azt, ami szemnek-szájnak ingere.

Másnap hosszabb városlátogatásban volt részünk. Megnéztük az ókori olimpiai stadiont, azon kívül felmentünk az athéni Akropoliszra, ahol az ókori régi város maradványait láttuk, valamint megnéztük az Aeroszpágosz szikláját is, ahonnan Pál apostol prédikált a pogányoknak valami ismeretlen Istenről, aki feltámasztotta egyszülött Fiát. Ezután lementünk az Akropolisz Múzeumba. Itt olyan dolgokat láttunk, melyeket fenn az Akropoliszon találtak az ásatások folyamán, és elhelyezték a múzeumban, hogy megmaradjon az utókor számára is.

Csütörtöki napunk újra utazással telt. Ez alkalommal leutaztunk Korinthoszba, ahol megnéztük a híres Korinthoszi-csatornát, melyet két magyar tervezett, és ez köti össze az Adriai-tengert a Földközi-tengerrel. Ezután ismét buszra szálltunk, és visszautaztunk első szálláshelyünkre, Paralia Katerinire. Itt még mindenki kihasználhatta a tengerparti strand adta lehetőségeket, és még egyet fürdött a társaság. Másnap, pénteken mindent összepakolva indultunk Filippibe, ahol megnéztük a régi város romjait, a színházat és a múzeumot is, hisz ezen a helyen is hirdette Pál apostol az evangéliumot: *Örüljetek az Úrban mindenkor! Ismét mondom, örüljetek!* (Fil. 4,4) Ezután egy közös ebéddel búcsúztunk el az idegenvezetőnktől, és útra indultunk a kincses Kolozsvár felé.

Egy út tele szemet gyönyörködtető látványokkal, fantasztikus társasággal és nem utolsósorban rengeteg emlékkel és tanult dolgokkal. Ez úton is szeretnénk megköszönni a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspökségének a támogatását, és egyben a gyülekezetek adományait is, mely nélkül nem valósulhatott volna meg számunkra ez a kirándulás. És végül ki szeretnénk fejezni hálánkat Lajos József református évfolyamtársunknak is, aki nélkül nem indulhattunk volna el erre a nagy útra.

Borhaci Dávid, Kajcsa Lóránt, Végh Nimród

Gyermekoldal

Kedves Gyerekek!

Hamarosan ismét itt a vakáció, a pihenés, a kirándulások, nyaralások és táborozások ideje, de semmiképpen sem a semmittevésé.

Jézus, míg tanítványaival volt, elküldte őket, hogy hirdessék: „Elközelített az Isten országa”, és hogy gyógyítsák a betegeket. Vajon hány ilyen tanítványt küldött el az Úr Jézus?

Ha meg akarod tudni, akkor számolnod kell:

1. Gondolj egy számra 1 és 10 között.
2. Szorozd meg 9-cel.
3. Add össze a számjegyek összegét.
4. Szorozd meg 8-cal.

Ennyien voltak. A választ ellenőrizheted, ha elolvasod a Lukács írása szerinti evangélium 10. részének 1–9. verseit. Jézus azért küldte el tanítványait, mert a munka sok, és kevés a munkás, vagyis sok ember van, akihez a hírt el kell vinni, de kevesen vannak a hírvivők.

Amikor Jézus mennybe ment, ismét megbízta tanítványait azzal, hogy menjenek el szerte a világba, és tegyenek tanítvánnyá minden népet, vigyék el az örömhírt. Ebben a nagy feladatban a tanítványokat nem hagyta magára, hanem segítséget küldött nekik, a Szentlelket, aki erőt ad majd nekik, hogy bátran meséljenek Jézusról. Az első pünkösd napján ez meg is történt. Péter már nem félt, hanem bátran kiállt a sok összegyűlt ember elé, és elmondta, hogy az a Jézus, akit keresztre feszítettek, feltámadt, és most már ott van Isten jobbján. Ha érdekel az egész történet, olvasd el az Apostolok cselekedeteiről írt könyv 2. részét.

Péter elkezdte nagyszerű feladatát, az evangélium hirdetését a feltámadott Jézusról, és arra kérte az embereket, hogy térjenek meg, változtassák meg kapcsolatukat az Úr Jézussal. Azóta is ugyanazt az örömüzenetet hirdetjük, hogy Jézus feltámadt, és mindenkihez közel akar lenni.

Ezt a feladatot, az örömüzenet hirdetését rád is bízta az Úr Jézus. Ha teljesíted, akkor te is olyan halász leszel, mint amilyen Péter és a többi apostol is volt. Hogy milyen halász leszel, azt megtudhatod a következő rejtvényből.

Ne feledkezz meg tehát a vakációban erről a feladatról, amellyel Jézus megbízott, és amelyhez erőt is ad. Mesélj te is mindenkinek arról, hogy Jézus feltámadt, és mindenkit szeret, mindenkihez közel akar lenni.

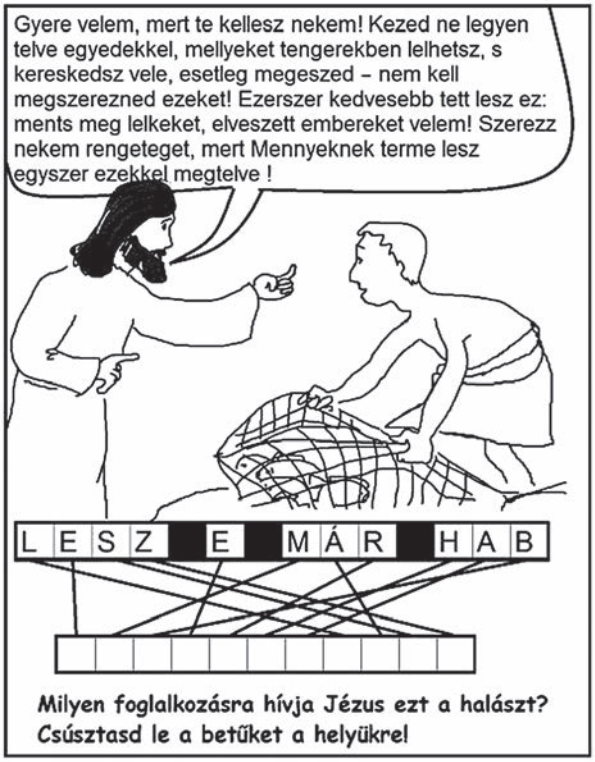

2018-as anyák napja

A mai napon hát bár egy pillanatra
szállj magadba, mert ma van az anyák napja.
Álljál félre a világnak minden zajától,
és üdvözöld Édesanyád távol a világtól.

Akinél meglátod a legelsőráncot,
azért, mit a világ neked meg nem adott,
aki minden percben vigyázott reád,
nem volt az senki más, csak az Édesanyád.

Ha már elköltözött mennynek sátorába,
kérd meg a jó Istent: vigyázzon Reája.
Szálljon fel fohászom mennyekbe innen,
s minden Édesanyát áldjon meg az Isten.

Mátyás Béla

Anyák napja Fazekasvarsándon...

... és Hosszúfalu-Alszegen

Három művész és a transzcendencia

ÚJVÁRI DOROTTYA

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁS A REMÉNYIK GALÉRIÁBAN

Három női alkotó, három művész – Felházi Lenke Zsuzsanna, Nagy Annamária és Tudoran Klára mutatta meg az utóbbi években készült alkotásait és ezeken keresztül önmagát. A tárlat szójátékkal a *Transcandance* nevet kapta, egy olyan fogalomból kiindulva, amelynek nemcsak meghatározása, de teljes megértése is többféleképp fogható fel.

A *transzcendens* szó szerinti fordítása átlépést jelent, de ezt kiegészítik még a vallási és filozófiai értelmezések. Az erre való utalásokat pedig megtaláljuk majd magunk körül is, a kiállított munkákon. Tudoran Klára textilművész több alkotásán is bibliai és keresztyén szimbolikából vett utalásokat ismerhetünk fel – a hajót, galambot, vagy akár a Mária és kis Jézus festmények kompozíciójára jellemző megoldást. Nagy Annamáriánál szintén fellelhetőek ezek a motívumok, a kalászban vagy akár a fészekben. Felházi Lenke tájképein pedig a tájon és a tájban való meditatív állapot ragadható meg, amelyeket zsoltáridézetek kereteznek.

Mindhárom művész megfogalmazza az átlépést, amely egyúttal az idő múlását és a változást is jelenti. Felházi Lenke akvarelljein és pasztellképein megfigyelhető természetközeliség finoman mutatja a napok és évszakok, valamint a falu változásait. Látjuk a kalotaszegi tájat, amely ma még őriz valamennyit a régiből, de eközben újra is formálódik. Felházi Lenke és Tudoran Klára másmás technikával és képi világgal dolgozik. Nemcsak az a közös bennük, hogy most itt együtt állítanak ki, hanem a zene szeretete és a zenészi képzettségük is.

Tudoran munkái színes, expresszív darabok, legyenek azok cérnával és tűvel, vagy pedig filccel és számítógéppel „rajzolva". A textíliákat távolról és közelről is meg kell vizsgálnunk, hogy láthassuk az anyagok mintáját, a cérna vonalát, a megfordított és a megforduló világokat. A vásznak megszólalni készülnek, a sámán mesélni fog, a zenész és hangszere eggyé olvad. Mintha mindegyik kompozíció duruzsolna – a kékek és pirosak izgatottabban szólnak a néző után, a narancssárgák és a földszínek kissé visszafogottabban. De a szavak mellett és talán felett is ott vannak a kezek – az alkotó és a néző kezei, amelyek keresik a tapintást és ennek a nyomait. Egy cikkben olvastam az érintés fontosságáról, amely, úgy tűnik az első érzékünk, amely magzatkorban kifejlődik. Persze egy tárlaton kiállított munkákat csak a szemünkkel kezdhetjük simogatni. De ha végiggondoljuk, hogy mennyi érintés kellett mindezek létrejöttéhez...

Nagy Annamária üvegplasztikáin faágakra hasonlító részleteket, lábnyomot, emberi alakokat vehetünk észre, amint a szemünk letapogatja a felületeket. A durva és sima, áttetsző és átlátszatlan részek apró darabokból épülnek fel. A parányiból való építkezés figyelhető meg Nagy festményein is, amelyek minimalista formákkal és erőteljes színekkel hatnak, és itt sem maradnak el a textúrák, a tapintható formák. A négyzetekbe zárt képi világokban erőteljes felfelé és lefelé irányuló mozgást figyelhetünk meg, amelyek két világot is jelölhetnek.

Fogarasi Szép Krisztina, Tudoran Klára, Felházi Lenke Zsuzsanna, Nagy Annamária, Újvári Dorottya